

лагатъ не само имената, но въобще чуждите поне въ по-главните арийски езици. Интересната книжка на Дарместетера „*La vie des mots*“ (Paris, 1889) би заслужвала едно допълнение „*La vie des mots étrangers*“, гдѣто биха били отбѣждани всички чисто физиологични или психологични фактори (gauchement, enchainement), които взематъ участие въ асимилацията, прѣработката на чуждите елементи въ единъ езикъ. Това би било една интересна глава отъ философията на езика въобще. За сега само толкова се знае, че много се лъжатъ ония, които прѣдполагатъ, че чуждите думи не подлежатъ на никакви звукови правила, обаче не е малка грѣшка, да се мисли, че тия правила могатъ винаги да се схванатъ въ общи формули. (Ср. Miklosich, Über Fremdwörter, Arch. f. slav. Phil. XI, p. 105). Ние сме въ неизвестностъ дори по такъвъ единъ капиталенъ въпросъ: отъ какво зависи по-големата или по-малката способностъ на народитъ, да си усвояватъ чуждите езикови материали? Кога тая способностъ е по-голяма?¹⁾ Миклошичъ различава въ това отношение два периода въ историята на всеки езикъ: единъ *по-старъ*, когато сношенията съ чужди народи сѫ още рѣдки, та и чуждите думи се притѣмняватъ къмъ готовите форми на родния езикъ, и други *по-новъ*, когато чуждите се усвояватъ точно.²⁾ На това противурѣчи обаче показанието на Микола, че финскитъ езикъ въ по-старите епохи е билъ по-чувствителенъ за чуждите заемки, т. е. усвоявалъ си ги е съ по-голяма вѣрностъ, отколзото въ по-ново врѣме. (Slav. Lehnw. in den westl. Spr. Helsingfors, 1894).

Форми на името.

А. Славянски.

1. Български. а. Старо- и сръднобългарски. 1. Въ най-ранните паметници *българинъ, български*. Болонски писатиръ XII вѣкъ (1196): при при Асѣния *българскима*. Срезъ, о. с. р. 8. — Грамота на Йоана Асѣния II (1218): царь *(б)ългар(в)м* и грѣхом. Ср. р. 9. Грамота на Константина Асѣния (1278): прие Гръцци *и Българскимиа* (обаче въ подписа: самодръжець българомъ). Ср. 22. У Шафарика, Ramátky p. 23: Българьцины. — Изъ хилендарското Четверо-евангелие (1322): скитра *Българскаго*. Ср. 23. — Грамота на Александаръ, Зографски Манастиръ (1342): *Влгаре*, прии *Българскиице*, българскаго цѣтва. Ср. 25. — Грамота на Йоана Шипмана, дадена на Рилския манастиръ (1379): стола *българскаго, Българскиице* прѣдѣдовъ. Ср. 38. (У Шаф., о. с. българскихъ безъ ударение) и пр. Грамота на царь Йоанъ Срацимиръ (1369—1398). Archiv XVII, p. 547 Jd. Влг. Прегл. II, кн. 9—10, p. 308. Лю Срацимиръ царь българомъ. 2. *Българинъ*. Много рѣдко: Прологъ, сътворецъ Йоаномъ Про-

¹⁾ Споредъ Миклошича славянските жѣстни имена сѫ се очували по причина на *тѣсната несложностъ и слабо то влияние на акцента* удивително чисти, безъ голѣми фонетични измѣнения, съвсѣмъ противоположно на немските, гдѣто въ нѣкои имена една се улавява първоначалната форма вследствие на съкращения и пр. (Miklos. Ortsn. aus Appel, p. 7). Причинитъ за тая консервативностъ отъ една страна и тая деструктивностъ отъ друга да ли сѫ само чисто граматични? За етимологичните способности на разнитъ народи и за тѣхните хипотетични физиологични или психологични причини вж. нашия „Приносъ къмъ българ. нар. етим.“ Сбм. IX p. 487.

²⁾ Така обяснява Миклошичъ и тѣхъ нареченитъ „*mots d'origine populaires*“ и „*mots d'origine savante*“ въ френския езикъ.